

Editorial

Fie ție după cum voiești!

„Iisus însă, răspunzând, i-a zis: Nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor lor. Atunci, răspunzând, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești! Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela” (Matei 15, 21-28).

Sfânta Evanghelie ne arată că după ce Mântuitorul a ieșit din ținutul iudeilor, din seminția lui Israel, din care s-au născut patriarhii, prorocii și părinții după trup ai Domnului nostru Iisus Hristos, a venit în părțile Tirului și Sidonului, cetăți locuite de cei dintre neamuri, deși erau aproape de iudei, pentru a întâlni această femeie canaaneană, pentru a o tămădui prin mijlocirea acesteia pe fiica ei. Așa cum mântuirea întregului neam omenesc s-a realizat prin ieșirea Fiului lui Dumnezeu din sânurile Părintelui Său, fără a se despărți deloc de El, din granițele dumnezeirii Sale și venirea Sa la noi prin întruparea Sa, prin luarea firii noastre omenești, trecând cu dumnezeirea Sa la noi cei muritori, cei ce locuim în latura și în umbra morții, și totodată prin împreună lucrarea noastră, prin ieșirea noastră din granițele creatului, ajutați de harul lui Dumnezeu, din felul de viață care aduce moarte pentru a ne putea mântui.

Tot astfel pentru a se realiza această minune, Domnul ieșise de la iudei, pentru a veni în întâmpinarea femeii, iar femeia iese și ea, pentru a-l întâmpina pe Domnul, din ținuturile neamurilor, lăsând în urmă idolatria și viața păcătoasă și câștigând pentru sine și fiica ei, ceea ce pierduseră iudeii. Pe Cel de care iudeii se lepădaseră sub pretextul ținerii Legii, femeia L-a câștigat, mărturisit și dobândit prin credință, stăruință și smerenie.

Această femeie vine în numele fiicei sale, fiind un simbol al Bisericii pentru toate neamurile, și îl numește pe Domnul mai întâi ca Fiul lui David, arătând că din Lege îl cunoaște pe Domnul, dar nu rămâne la Lege ci îl mărturisește ca Domn, adică ca Dumnezeu, arătând că nu pentru sine are nevoie de vindecare, ci

pentru fiica sa, simbol al neamurilor prinse și stăpânite de puterea diavolului. Și chiar dacă Domnul le poruncise Ucenicilor: „În calea păgânilor să nu mergeți”, arată că nu păgânii, adică neamurile au fost primii la care a mers Domnul Iisus să propovăduiască, ci iudeii, pentru că la ai Săi a venit mai întâi, dar ai Săi nu l-au primit și este propriu dragostei Sale, ca dacă a trebuit să meargă după oaia cea pierdută, a casei lui Israel, căutând pe cei ce fugeau de El, cu atât mai mult nu a trebuit să refuze pe cei ce veneau la El.

Femeia vine și se roagă Domnului pentru fiica sa, adică pentru Biserica neamurilor, dar Domnul nu îi răspunde nici un cuvânt, pentru a-i descoperi marea sa credință și smerenie cu care a venit la Domnul și apoi după ce Ucenicii cuprinși de milă față de ea, îl

roagă pe Mântuitorul, zicând: Slobozește-o, că strigă în urma noastră, El le răspunde: nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel, pentru ca iudeii să rămână fără cuvânt de apărare în ziua judecării când vor fi judecați pentru refuzul de a-l primi!

Când Domnul îi spune femeii: „Nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor”, aluzie la concepția iudeilor că ei sunt copii, ca cei ce păreau a fi ascultători și devotați lui Dumnezeu: „Noi suntem sămânța lui Avraam și nimănui niciodată n-am fost robi (In. 8, 33) și Un tată avem: pe Dumnezeu (In. 8, 41), iar neamurile sunt câinii, din cauza vieții lor necurate și a idolatriei, femeia răspunde cu smerenie considerându-se în rândul câinilor și pe ei îi numește stăpâni, iar pentru acesta a devenit și ea unul dintre copii, primind pâinea, adică minunea cuvenită copiilor. Da, Doamne, sunt câine, dar nu doresc decât fărâmituri, adică resturi, care prinosesc și sunt aruncate de la masa stăpânilor lor, adică ai venit la iudei și li Te-ai arătat, dar ceea ce ei au lepădat, dă-ne nouă, celor care Ți-o cerem.

(continuare în pag. 2)

Cuprins

Pilda vameșului și a fariseului	2
Poezie creștină	3
Duminica Întoarcerii Fiului risipitor	4
Traduceri din Sf. Părinți	5
Sf. Leon cel Mare	7
Despre Înfricoșătoarea Judecată	8
Apocalipsa: Îndepărtarea vălului (6)	11

Fie ție după cum voiești!

(urmare din pag. 1)

Cuvântul *pâine* este folosit pentru a arăta nu numai învățătura, împărtășită prin cuvinte, ci și minunile împărtășite ca o hrană celor ce credeau.

Așa cum dealurile nu țin apa, care se scurge și umple văile, tot așa omul mândru respinge harul de care se umple cel smerit. Femeia nu se supără nici atunci când s-ar părea că Domnul i-ar spune cuvinte de jignire, ci se smerește, iar prin răspunsul dat de Mântuitorul, fie ție după cum voiești, arată că El

cunoștea cum se vor întâmpla toate, dar a voit să scoată în evidență tuturor credința sa. De aceea a și amânat-o, nu pentru că nu ar fi voit să îi dea darul pe care îl ceruse, ci pentru a arăta puterea credinței ei care a provocat vindecarea: „O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești”.

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu

(predică la Duminica a XVII-a după Rusalii, a

Cananeencei, 2 februarie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Pilda vameșului și a fariseului sau despre smerenia care-l înalță pe om și mândria „care-l coboară în cele mai de jos ale pământului”

Pilda Vameșului și a Fariseului marchează debutul unei noi perioade liturgice a Anului bisericesc, perioadă cunoscută sub numele de *Perioada Triodului*, un interval de timp care ne primenește și ne pregătește pentru marea Sărbătoare a Învierii Domnului.

Duminica Vameșului și a Fariseului ne aduce în fața ochilor suflați și trupești două personaje diametral opuse, precum și două modalități de a ne ruga, situate la poluri diametral opuse.

Mântuitorul ne vorbește în această pildă despre doi oameni care s-au suit la Templu ca să se roage: unul fariseu și altul vameș. „*Fariseul stând așa se ruga în sine: Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepti, adulteri, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuală din toate câte câștig*”. (Luca XVIII, 11-12). Nimic nu e mai neplăcut Lui Dumnezeu ca

ci greșea atunci când se înalță pe sine, și socotea că a săvârșit fapte mari și bune, uitând că numai cu ajutorul Lui Dumnezeu le săvârșește, după cum spune Mântuitorul când zice „*Fără de Mine nu puteți face nimic*”, și greșea mai ales când îl disprețuia pe cel de lângă el, mulțumind chiar lui Dumnezeu că nu era ca acela. Cel de lângă el, smerit, „*vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând:*

Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului” (Luca XVIII, 13). Aici, putem vedea o atitudine diametral opusă celei dintâi, o atitudine a unui om smerit, tăcut, care „pare lipsit de dreptul de a vorbi și trântit la pământ de musturarea conștiinței”, după cum spune Sfântul Chiril al Alexandriei. Știind viața pe care o dusese mai înainte, nu îndrăznește nici măcar a privi spre cer, prin gesturile trupului său mărturisește păcatele și părerea de rău pentru cele săvârșite. Dacă primul, Fariseul, stătea acolo mândru și semeț,

ridicându-și ochii fără nici o remușcare, mărturisindu-și slava proprie, cel de al doilea om, Vameșul, îi pare rău de purtarea sa, temându-se de judecata ce-i va fi adusă. Se bate în piept mărturisindu-și păcatele, își spune boala sa ca înaintea unui Doctor și-L roagă să fie milostiv cu el. Care este rezultatul: Să-l ascultăm de la Judecător: acesta, Vameșul, s-a coborât mai îndreptat la casa sa decât acela.

Dumnezeu le stă împotrivă celor mândri, iar celor smeriți El le dă har, spune Scriptura. „Niciodată să nu te așezi mai presus de nimeni, nici de cei mai mari păcătoși. Smerenia scapă adesea chiar și pe un păcătos care a săvârșit cele mai mari fărădelegi”, ne învață Sfântul Vasile cel Mare.

Să urmărim și noi Vameșului care a fost smerit, să ne mărturisim și noi cu umilință păcatele și greșelile săvârșite înaintea preotului duhovnic, ca înaintea Lui Dumnezeu, ca să primim iertare, asemenea vameșului, și să ne întoarcem complet schimbați în bine la casele noastre! Amin.

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica a XXXIII-a după Rusalii,

Sf. Ev. Luca 18, 10-14, 9 februarie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Mihai Șomănescu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

Poezie creștină

Sfântul și Dreptul Simeon și Prorocița Ana (3 februarie)

Sfântul și Dreptul Simeon
Era corect și credincios;
Aștepta mângâierea lui Israel,
Prin venirea Domnului Hristos.

Ducea o viață fără pată
Și din suflet slăvea pe Dumnezeu;
(Cunoscând dumnezeiasca Scriptură),
Pregătit fiind, aștepta mereu.

Regele Ptolemeu al Egiptului (283-246 î.Hr.)
La un moment dat a hotărât,
Traducerea Vechiului Testament
Și cu preotul Eleazar a vorbit.

El, 72 de bărbați evrei eleniști,
Din Ierusalim a ales,
Dintre bătrânii înțelepți,
Care la drum au purces.

Ajunși la Alexandria, au fost
În camere separate așezați
Și să traducă în limba greacă
Din ebraica biblică, îndrumați.

72 de ore au lucrat
În particular fiecare,
Iar atunci când au terminat,
Parcă era aceeași lucrare.

Traduseseră identic,
Insuflați de Duhul Sfânt;
Fără să se consulte între ei,
Totul era scris cuvânt cu cuvânt.

Ca o stea prealuminată,
Strălucea înaintea tuturor,
Dreptul Bătrân Simeon
Cel în rugăciune stăruitor.

Numai că, în scrierea lui Isaia (VII.14)
El a văzut cu ochi lumești:
„Iată, Fecioara va lua în pântece...”
Și n-a sesizat cele dumnezeiești.

Cu mintea cea pământească,
Îndoiala în inimă i s-a strecurat
Și nu putea înțelege cum să nască,
O fecioară, fără să știe de bărbat!

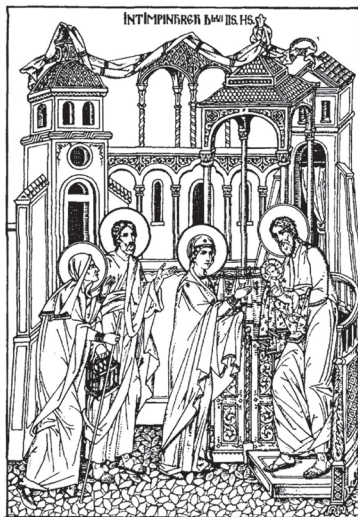
Dar, voind să șteargă cuvântul
Fecioară, pentru că s-a îndoit,

Și dorea să scrie „tânăra femeie”,
Îngerul Domnului l-a oprit.

I-a spus că va trăi să vadă
Plinirea celor de Domnul rânduite,
Și ca martor ocular, o să creadă,
Cele de Isaia prorocite.

În cartea inimii sale, Simeon,
Cuvintele Îngerului le-a păstrat
Și prin rugăciune neîncetată,
Cu nădejde a așteptat.

Ferindu-se de orice răutate,
Ochii sufletului și i-a curățat,
Cu roua rugăciunii împodobit
Și cu răbdare s-a înarmat.

Pentru mântuirea lumii
De sub robia celui rău,
El aducea rugăciuni din suflet,
Prea Bunului Dumnezeu.

În preajma Templului s-a așezat
Viețuind în continuă rugăciune;
Cu ajutorul Duhului Sfânt,
S-a umplut de înțelepciune.

Împodobit cu toate virtuțile,
În așteptarea Adevărului,
Ani și ani s-a pregătit
Pentru sosirea Mântuitorului.

Cunoscând Legea lui Moise,
Sfânta Fecioară Maria
Împreună cu Dreptul Iosif,
Îndeplinesc datoria,

Aducând pe Pruncul Sfânt
La Templul din Ierusalim
La 40 de zile de la naștere,
Ca de Legea veche să ne slobozim.

Ascultând îndemnul Duhului,
Bătrânul Simeon se grăbește
Să întâmpine Pruncul Iisus,
Cel ce, cu Sfânta Familie, sosește.

La vederea minunată,
Ochii i se luminează,
Apropiindu-se cu smerenie,
Pe Prunc Îl binecuvântează.

Și, cu adâncă recunoștință,
Cu duhul se veselește,
Că pe brațele lui prea-bătrâne
Pe Ziditorul tuturor Îl primește.

Se închină cu mulțumire,
Celui ce nu S-a rușinat,
A lua chip de Prunc smerit,
Ca să ne scape de păcat.

Dătătorul Legii vechi,
Vine Legea să-mplinească,
Eliberându-ne de ea,
Poate să ne mântuiască.

Prin glasul Bătrânului Simeon,
Se-mpletesc cele două legi;
Cea Nouă fiind garanția,
Că putem „trăi” în veci.

Mai tare decât Legea veche,
Pe Legea Nouă s-o primim,
Dătătoare fiind de viață,
Prin ea putem să ne mântuim.

„Acum slobozește, pe robul Tău, Stăpâne,
După cuvântul Tău în pace...”
Ne-arată tuturor calea
Și ceea ce vom putea face.

Și și-a cerut slobozie
De la Marele Împărat;
După zile îndelungate (peste 300 ani),
Să poată pleca împăcat.

A luat binecuvântare,
De la Răsăritul Cel de Sus,

Că încheindu-și misiunea, Se-ndrepta către „apus”.	Prin El moștenim veșnicia, Că ne va scoate din păcat.	Mulțumindu-i Domnului, Cu sfială s-a apropiat:
Cel ce-L urmează pe Domnul, Având puterea-n El să creadă, „Lumina spre descoperirea neamurilor” Are prilejul să o și vadă.	Mulțumit, și-atât de fericit, După mulți ani de așteptare, Bătrânul Simeon, încrezător și liniștit, Se pregătește de „plecare”.	„Acesta, plângerea noastră O va prefăce-n bucurie, Acesta va strica blestemul...” Și Raiul o să-l descuie.
Văzând pe Sfânta Fecioară, Înconjurată de lumina cerească, După cum spusese prorocul Isaia, A-nțelea că-i Maica Dumnezeiască.	În Cer, cu îngerii la un loc, Va cânta lui Dumnezeu Și va locui cu bucurie, În preajma lui Iisus, Fiul Său.	Sfinții Părinți ne vorbesc Despre modelul de îmbătrânire Al acestei văduve curate, Ce s-a învrednicit de prorocie.
Cu ochii prorocești ai sufletului A văzut patima și răstignirea Domnului Iisus Hristos, Pentru toată omenirea.	Sfânta Prorociță Ana A trăit cu soțul său, 7 ani, iar după moartea lui, Permanent a slujit lui Dumnezeu.	Ea, „calea cea bună și-a ales” Și-a trăit pe lângă Templu, (84 ani) Slujind Domnului, în post și rugăciune, Pentru noi, e un minunat exemplu.
Nu i-a tănuțit Fecioarei, Cât de mult se va întrista, Spunându-i: „Încă și prin Sufletul tău va trece sabia”.	Nu s-a îndepărtat de Templu Zi și noapte neîncetat, Deretica și se ruga, Având sufletul mereu curat.	Să ne-nvrednicim și noi să auzim: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, Să moșteniți Împărăția ...”, așa Cum a spus Fiul lui Dumnezeu.
Slujind tainei Celui vechi de zile, Simeon a fost mărturisitor, Al Întrupării Cuvântului, Cel de viață Făcător.	L-a întâmpinat și ea pe Domnul Cu Dreptul Simeon împreună La 40 de zile de la naștere (2 febr.), Când au primit vestea cea bună.	Să venim cu bucurie În Biserica cea Sfântă, Unde Se jertfește Domnul..., Iar oameni și îngeri îi cântă.
Domnul l-a ales pe Simeon, Că-avea o viață curată, Iar prin prorocia lui Să-nțeleagă lumea toată,	Pentru viața îngerească Trăită-n post și rugăciune, Îmbrățișând Pruncul Sfânt, S-a umplut de înțelepciune.	Pregătiți fiind de plecare, Cu Dreptul Simeon să cântăm: „Acum, slobozește pe robul Tău...” Ca-n veci, cu el, să ne bucurăm!
Că a apărut Mesia, Cel de veacuri așteptat;	Când L-a văzut pe Mesia, În haina de Prunc îmbrăcat,	

Dumitra Groza

(3 februarie 2017)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Duminica Întoarcerii Fiului risipitor

În această duminică, Biserica ne pune înaintea pilda Tatălui care a avut doi fii. Ca toate pildele, are o semnificație simbolică. Cine este Tatăl și cine sunt cei doi fii?

Tatăl Îl reprezintă pe Dumnezeu-Tatăl, Tatăl în-tregii omeniri.

Fiul cel mare reprezintă poporul evreu. Fiul cel mare îi reprezintă pe evrei, căci singur dintre toate neamurile poporul evreu a păstrat amintirea lui Dumnezeu, conservând cu acuratețe, cu fidelitate istoria Creației, a Căderii omenirii și profețiile Venirii unui Mântuitor, Mesia. Evreii, fiul cel mare, rămăseseră la Tatăl.

Pe de altă parte, fiul mai mic reprezintă neamurile, adică lumea păgână. La vremea lui Hristos, aceasta însemna întreaga lume, cu excepția evreilor. Spre deosebire de evrei, păgânii amestecaseră amintirile despre Dumnezeu Creatorul cu tot felul de povești false, mituri și legende. Ei Îl confundaseră pe Creator cu creația și, în loc să se închine lui

Dumnezeu, se închinau pietrelor și râurilor, soarelui și lunii, regilor și reginelor, crezând că sunt zei și făcându-i astfel idoli. Păgânii, fiul mai mic, călătoriseră într-o „țară îndepărtată” și acolo „și-au risipit averea”. Cu alte cuvinte, ei se îndepărtaseră de Dumnezeu, uitaseră Adevărul Lui, risipindu-și astfel moștenirea spirituală. Drept urmare, ei au suferit de „o foamete puternică”, cu alte cuvinte, de foamete spirituală, și astfel au mâncat cu „porcii”, adică au trăit cu amăgirile demonilor. S-au pocăit însă și s-au întors spre Părintele, care i-a primit cu brațele deschise, alergând spre ei să-i îmbrățișeze.

Această pildă este de fapt un avertisment pentru evrei. Putem vedea acest lucru viu portretizat în icoana pildei care se află pe tetrapod. Acolo îl vedem pe Tatăl arătând dragoste și iertare față de fiul pocăit, care zace la picioarele Lui, cerșind iertare. Fiul cel mare este însă furios, plin de amărăciune, gelozie și ură.

Poate că simțim o oarecare simpatie față de fiul

cel mare. La urma urmei, nu și-a irosit niciodată viața, a rămas loial Tatălui. Problema este că slujirea fiului cel mare a fost o formă de robie, el nu a rămas cu Tatăl din dragoste, ci din interes propriu, în așteptarea unei răsplăți. Aceasta nu a fost dragoste dată în mod liber, ci o obligație îndeplinită în speranța plății viitoare.

Putem compara aceasta cu atitudinea Tatălui. El iartă instantaneu tot ceea ce a făcut fiul cel mic, lumea pă-

gână, și spune: „Să ne bucurăm”. Atitudinea Tatălui nu este întuneric, ci bucurie. Fiul cel mare, pe de altă parte, este plin de întuneric și nu poate să fie vesel sau să exprime dragoste, pentru că nu are dragoste pentru fratele său. Tatăl spune: „Tot ce am este al tău”

și împărtășește totul. Fiul cel mare nu dorește să împărtășească nimic, pentru că este închis în mândrie și iubire de sine. Într-adevăr, fiul cel mare nu vrea să se împărtășească de tot ce are Tatăl. Da, el vrea să se împărtășească de bogăția și proprietatea Lui, dar nu vrea să se împărtășească de ceea ce are Tatăl mai presus de orice – de compasiunea și iubirea Sa milostivă.

Astfel, ni se aduce aminte de cuvintele Apostolului Pavel, că, deși avem toate calitățile, dacă nu avem dragoste, atunci nu suntem nimic. În acest fel, această pildă are un sens pentru noi.

S-ar putea să avem o bogăție mare, dar dacă nu avem dragoste, atunci toată bogăția noastră este lipsită de valoare și viețile noastre, ca și viețile atâtor oameni foarte bogați, sunt zadarnice și fără scop.

S-ar putea să avem o slujbă minunată, dar dacă nu o folosim pentru a crea ceva pozitiv, atunci ne satisface doar propria noastră trufie și nu are nicio semnificație reală.

S-ar putea să avem o casă sau o mașină frumoasă, dar dacă le folosim doar pentru a ne etala bogățiile și a ne hrăni egoismul, atunci ele nu servesc la nimic.

Acolo unde nu există iubire, acolo este doar golul deșertă-

ciunii zadarnice și întunericul mândriei egoiste.

De aceea, să ne bucurăm și noi, căci Hristos, Împăratul Iubirii, face bucurie chiar și din cele mai grele probleme și noi toți, risipitorii, ne putem întoarce în orice clipă la Tatăl și să fim îmbrățișați de iubirea Lui.

Bucurați-vă, căci Dumnezeu este cu noi!

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la Duminica a XXXIV-a după Rusalii,
Sf. Ev. Luca 15, 11-32, 16 februarie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Traduceri din Sfinții Părinți

Sfântul Grigorie cel Mare – Omilia a XIV-a¹

rostită către popor în Basilica fericitului Apostol Petru².

Ioan 10, 11-16 (Păstorul cel bun)

Text comentat³: «În vremea aceea, Iisus le-a spus fariseilor: Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile Sale. Iar cel plătit [năimitul⁴/simbriașul⁵] și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge; și lupul răpește și risipește. Iar cel plătit [năimitul/simbriașul] fuge, pentru că este plătit [năimit/simbriaș] și nu are grijă de oi. Eu sunt Păstorul cel bun și cunosc pe ale Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine. Precum Mă cunoaște Tatăl, și Eu cunosc pe Tatăl. Și sufletul Îmi pun pentru oi. Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor».

1. Ați auzit, frați preaiubiți, din pericopa evanghelică învățătura voastră, ați auzit și primejdia noastră. Iată că Cel care nu este doar din întâmplare bun, ci bun din însăși natura Sa, spune: «Eu sunt Păstorul cel bun» (Ioan 10, 11). Și pentru ca noi să urmăm acest exemplu al bunătății, El adaugă: «Păstorul

cel bun își pune sufletul pentru oile Sale» (Ioan 10, 11). A făcut ceea ce a îndemnat, a arătat ceea ce a poruncit. Păstorul cel bun și-a pus sufletul pentru oile Sale, ca să prefacă Trupul și Sângele Său în Taine pentru noi⁶, și oile pe care le-a răscum-părat, să le sature cu hrana Trupului Său. Ne-a fost arătată ca-

lea pe care să o urmăim pentru a disprețui moartea, ni s-a pus înaintea unui model pe care să-l imităm. În primul rând, trebuie să ne dăruim cu milă bunurile noastre exterioare oilor Sale; în cele din urmă, dacă este necesar, să ne jertfim chiar și viața pentru aceleași oi. De la acest prim lucru mic se ajunge la ultimul lucru mare. Dar cum sufletul cu care trăim, această substanță pământească, este incomparabil mai bun decât ceea ce posedăm în exterior, cine nu-și dă bunurile pământești pentru oi, când ar trebui să-și dea sufletul pentru ele? Și sunt unii care, iubind mai mult bunurile pământești decât oile, pierd pe drept cuvânt numele de păstor. Despre aceștia se spune imediat: *«Iar cel plătit [năimitul/simbriașul] și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge»* (Ioan 10, 12).

2. Nu este numit păstor, ci cel plătit [năimit/simbriaș], acela care nu paște oile Domnului din dragoste sinceră, ci pentru câștiguri materiale trecătoare. Cel plătit [năimitul/simbriașul], într-adevăr, ocupă locul păstorului, dar nu caută mântuirea sufletelor; tânjește după bunuri pământești, se bucură de onoarea unei funcții înalte, se hrănește cu câștiguri materiale și se delectează cu respectul acordat lui de oameni. Acestea sunt, într-adevăr, recompensele celui plătit [năimitul/simbriașului], astfel încât, pentru ceea ce muncește în conducerea turmei, să găsească aici ceea ce caută și să fie în viitor străin de moștenirea turmei. Dacă un păstor este adevărat sau doar plătit [năimit/simbriaș] nu poate fi cu adevărat cunoscut cât timp nu există o situație de încercare. Într-o perioadă de liniște, atât păstorul adevărat, cât și cel plătit [năimitul/simbriașul] stau de obicei la păzit turma; însă, când vine lupul, se vede clar cu ce intenție fiecare a stat la păzirea turmei. Căci lupul vine asupra oilor, asemenea oricărui om nedrept și tâlhar, care asuprește pe cei credincioși și umili. Dar cel ce

părea a fi păstor și nu era, își părăsește oile și fuge, pentru că, temându-se pentru propria sa siguranță, nu îndrăznește să se opună nedreptății acestuia. Însă el fuge nu schimbându-și locul, ci retrăgându-și mângâierea. Fuge, pentru că a văzut nedreptatea și a tăcut. Fuge, pentru că s-a ascuns în tăcere. Despre astfel de oameni se spune pe bună dreptate prin profet: *«La spărturile zidurilor nu se suie, nici nu apără cu zid casa lui Israel, ca să stea tare la luptă în ziua Domnului»* (Ieremie 31, 4). A urca împotriva lor înseamnă, într-adevăr, a contrazice cu glas liber și rațional orice putere care acționează nedrept. Și în ziua Domnului, pentru casa lui Israel, stăm în luptă și ridicăm un zid, dacă apărăm credincioșii nevinovați împotriva nedreptății celor răi, invocând autoritatea dreptății. Lucru pe care un plătit [năimitul/simbriaș] nu-l face, căci, când vede lupul venind, fuge.

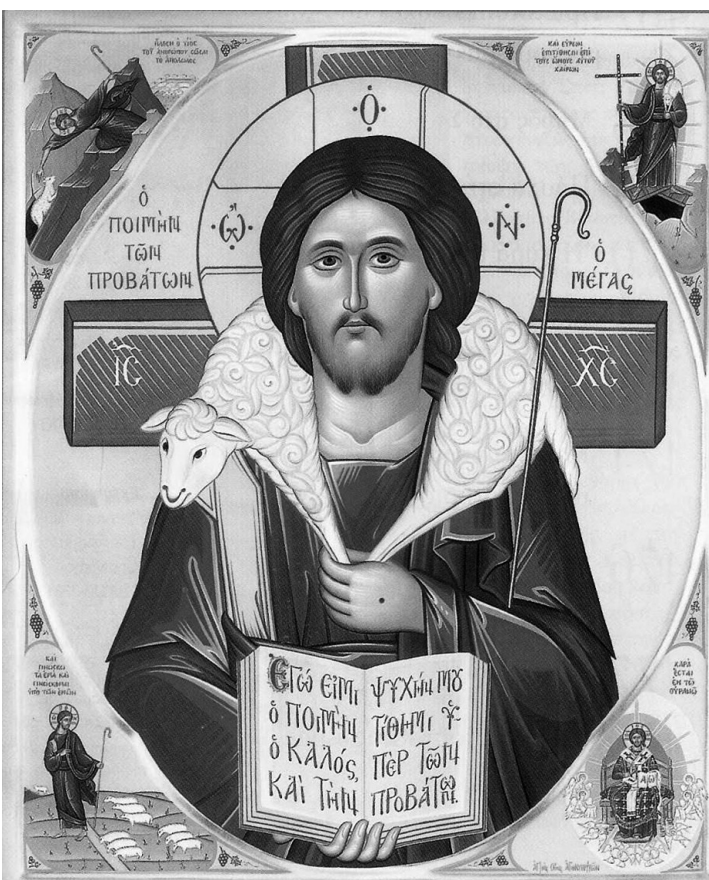
3. Dar există un alt lup care, fără încetare, în fiecare zi, sfășie nu trupurile, ci mințile, și anume duhul cel rău, care pândind turmele credincioșilor umblă în jur și caută moartea sufletelor. Despre acest lup se adaugă imediat: *«Și lupul răpește și risi-*

pește oile» (Ioan 10, 12). Lupul vine și cel plătit [năimitul/simbriașul] fuge, pentru că duhul cel rău sfășie mințile credincioșilor în ispită, iar cel care ocupă locul de păstor nu are grijă în îngrijorare. Sufletele pier, iar el se bucură de bunurile pământești. Lupul răpește și risipește oile atunci când pe unii îi atrage la lux, pe alții îi aprinde la lăcomie, pe alții îi înalță în mândrie, pe alții îi dezbină prin mânie, pe unii îi înțeapă cu invidia, pe alții îi înșală cu vicleșug. Așa cum lupul risipește turma, tot așa diavolul ucide poporul credincioșilor prin ispite. Dar, dimpotrivă, acest plătit [năimitul/simbriaș] nu este aprins de niciun zel, nu este mișcat de nicio căldură a iubirii: pentru că, în timp ce caută doar bunurile exterioare, suferă neglijent pagubele interioare ale turmei.

De unde și imediat se adaugă: *«Iar cel plătit [năimitul/simbriașul] fuge, pentru că este plătit [năimitul/simbriaș] și nu are grijă de oi»* (Ioan 10, 13). Singura cauză pentru care cel plătit [năimitul/simbriașul] fuge este pentru că este plătit [năimitul/simbriaș]. Și astfel să spună pe față: Nu poate fi în pericol pentru

oi cel care, fiind pus peste oi, nu iubește oile, ci caută câștig pământesc. Într-adevăr, în timp ce îmbrățișează onoarea, în timp ce se bucură de bunurile trecătoare, îi este frică să se opună pericolului, ca să nu piardă ceea ce iubește. Dar, pentru că Mântuitorul nostru a făcut cunoscute păcatele falsului păstor, a arătat din nou chipul după care trebuie să ne modelăm, zicând: *«Eu sunt Păstorul cel bun»* (Ioan 10, 14). Și adaugă: *«Și cunosc oile Mele»*, adică le iubesc, *«și oile Mele Mă cunosc pe Mine»*. Ca și cum ar spune în mod direct: Cei care iubesc ascultă. Căci cel care nu iubește adevărul, încă nu l-a cunoscut.

4. Așadar, frații mei preaiubiți, pentru că ați auzit despre pericolul nostru, măsurați prin cuvintele Domnului și pericolul vostru. Vedeți dacă sunteți oile Lui, vedeți dacă Îl cunoașteți, vedeți dacă știți lumina adevărului. Știți, spun, nu prin credință, ci prin iubire. Știți, spun, nu din credulitate, ci din fapte. Căci același Evanghelist Ioan, care spune aceste lucruri, mărturisește zicând: *«Cine zice că-L cunoaște pe Dumnezeu, și nu păzește poruncile Lui, este mincinos»* (1 Ioan 2, 4). De aceea, și în acest loc, Domnul adaugă imediat: *«Precum Mă cunoaște Tatăl, și Eu cunosc pe Tatăl, și sufletul Îmi pun pentru oi»* (Ioan 10, 15). Ca și cum ar spune în mod explicit: În aceasta constă că și Eu Îl cunosc pe Tatăl și sunt cunoscut de Tatăl, pentru că Îmi pun sufletul pentru oile Mele; adică, prin aceeași iubire cu care mor pentru oi, arăt cât de mult Îl iubesc pe Tatăl. Însă, deoarece venise să răscumpere nu numai pe iudei, ci și pe păgâni, adaugă: *«Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un păstor»* (Ioan 10, 16). Despre răscumpărarea noastră, care venim din neamuri păgâne, vorbea Domnul când zicea că va aduce și alte oi. Acest lucru, fraților, îl vedeți că se întâmplă în fiecare zi, acest lucru îl vedeți că s-a făcut astăzi prin împăcarea neamurilor. Căci, asemenea unui păstor care

face din două turme una singură, El unește poporul iudaic și pe cel păgân în credința Sa, după cum mărturisește Pavel, care spune: «*El este pacea noastră, El care a făcut din cele două - una*» (Efeseni 2, 14). Căci, alegând pe cei simpli spre viața veșnică din ambele națiuni, El aduce oile în propria Sa turmă.

5. Despre aceste oi, într-adevăr, spune din nou: «*Oile Mele ascultă de glasul Meu, și Eu le cunosc pe ele, și ele vin după Mine, și Eu le dau viața veșnică*» (Ioan 10, 27-28). Despre ele spune și puțin mai sus: «*De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși, și pășune va afla*» (Ioan 10, 9). Va intra cu adevărat în credință, dar va ieși din credință în vedere, din credulitate în contemplare, iar pășunile le va găsi în hrana veșnică. Oile Lui, deci, își găsesc pășunile, pentru că oricine îl urmează cu o inimă simplă este hrănit cu iarba paradisiului mereu verde. Dar care sunt pășunile acestor oi, dacă nu bucuriile interioare ale paradisiului mereu înfloritor? Căci pășunile celor aleși sunt fața prezentă a lui Dumnezeu, care, fiind văzută fără încetare, umple fără sfârșit sufletul cu hrana vieții. În aceste pășuni s-au bucurat de sațietatea veșniciei cei ce au scăpat deja de lațul plăcerilor trecătoare. Acolo sunt corurile îngerilor care cântă imnuri, acolo este comunitatea cetățenilor cerești. Acolo este o sărbătoare dulce pentru cei care s-au întors din trudnicul pelerinaj al acestei vieți. Acolo sunt corurile profeților înțelepți, acolo este mulțimea judecătorilor apostoli, acolo este oastea învingătoare a martirilor nenumărați, cu atât mai fericită acolo, cu cât a fost mai crunt chinul aici; acolo este tăria mărturisitorilor, mângaiată de primirea răsplății; acolo sunt bărbații credincioși pe care plăcerea lumii n-a putut s-o înmoaie de la tăria bărbăției lor; acolo sunt femeile sfinte care au biruit lumea și natura lor; acolo sunt copiii care și-au depășit aici anii prin purtare; acolo sunt bătrânii pe care vârsta i-a făcut aici slabi, dar virtutea faptelor nu i-a părăsit.

6. Să căutăm deci, iubiți frați, aceste pășuni în care să ne bucurăm împreună cu atâția cetățeni ai cerurilor. Însăși sărbătoarea noastră ar trebui să ne invite la aceasta. Cu siguranță,

oriunde poporul ar sărbători o nuntă sau ar participa cu solemnitate la sfințirea unei Biserici, ne-am grăbi cu toții să fim împreună și fiecare ar fi dornic să participe, crezând că s-ar pedepsi singur cu un mare rău dacă n-ar vedea solemnitatea bucuriei comune. Iată, în ceruri se săvârșește bucuria cetățenilor aleși, fiecare se felicită reciproc în adunarea sa, și totuși noi, călduți în iubirea veșniciei, nu ardem de niciun dor, nu căutăm să fim prezenți la o asemenea solemnitate, suntem lipsiți de bucurii și totuși suntem veseli. Să ne aprindem deci sufletele, fraților, să ne reînnoim credința în ceea ce credem, să se înflăcăreze dorințele noastre către cele cerești, căci a iubi înseamnă acum a merge. Să nu ne abată nicio adversitate de la bucuria solemnă interioară, căci dacă cineva dorește să ajungă la un loc stabilit, niciun obstacol de pe drum nu-i va schimba dorința. Să nu ne seducă nicio prosperitate mângâietoare, căci este un călător neînțelept cel care, văzând pe drum pajiști plăcute, uită unde se îndreaptă. Prin urmare, sufletul să tânjească cu toată dorința către patria cerească, să nu dorească nimic în această lume, lucru care este cert că îl vom părăsi curând astfel încât să fim cu adevărat oi ale Păstorului ceresc, căci nu ne oprim în plăcerile călătoriei, ci ne vom sătura în pășunile veșnice la care vom ajunge.

¹ Traducerea din limba latină s-a efectuat după ediția GRÉGOIRE LE GRAND, *Homilia XIV*, în *Homélies sur l'Évangile*, Livre I, în „Sources Chrétiennes”, tom. 485, p. 313-327; Patrologiae Latina, tom. 76, col. 1127-1130.

² Omilie rostită în zi de duminică, 11 februarie 591 (a șasea și ultima duminică după Epifanie). Evanghelia aleasă este cea a Bunului Păstor (Ioan 10, 11-16) și tratează în mod special îndatoririle păstorilor.

³ Am utilizat traducerea textului scripturistic după Ediția Sinodală a Sfintei Scripturi din 1988 (reeditat în 2006) cu care credincioșii sunt familiarizați.

⁴ După Ediția Sinodală de la 1914.

⁵ După Ediția Mitropolitului Bartolomeu Anania din 2024.

⁶ «In sacramento nostro corpus suum et sanguinem uerteret». Aici Sfântul Grigorie cel Mare se referă la Sfânta Taină a Euharistiei.

Rubrică realizată de Pr. Daniel Budeanu

Sursă foto: doxologia.ro

Sf. Leon cel Mare, papa Romei (18 februarie)

Deși nu este un sfânt așa de cunoscut, totuși, Sf. Leon a fost și el un îndreptător al Ortodoxiei, precum se zice într-o cântare bisericească. Acesta a trăit în veacul al V-lea. A murit în anul 461. Timp de 21 de ani a condus biserica din Roma. Trebuie să menționăm faptul că abia din anul 1.054, vorbim despre Biserica Romano-Catolică. Familia sa era creștină. A fost arhidiacon. I-a apărat pe creștini. A salvat orașul de la distrugere. L-a făcut pe hunul Attila să se retragă. La mijlocul secolului, vandalii au asediat Roma. Căpetenia lor era Genseric. Leon a negociat salvarea creștinilor. Casele au fost jefuite și distruse, dar, oamenii s-au refugiat în catacombe, biserici și alte locașuri de cult. Leon a fost împotriiva ereziei lui Dioscor și Eutihie. Cel de-al patrulea Sinod Ecumenic a avut loc la Calcedon în anul 451.

Atunci a fost citită epistola lui Leon. El susținea cele două lucrări și voințe ale lui Hristos. În veacul al VII-lea, mormântul său a fost mutat în biserica mare a cetății. A scris o scrisoare dogmatică adresată lui Flavian, cu conținut hristologic. Combate monofizismul, pelagianismul, maniheismul și priscilianismul. Hristos e Dumnezeu adevărat și Om adevărat.

El are două firi: omenească și dumnezeiască, dar o singură Persoană. Cele două firi nu se amestecă, ci ele lucrează în comuniune una cu alta, ceea ce e propriu fiecăreia: Logosul, cele ale Logosului, iar trupul, cele ale trupului. Această unitate face posibilă comuniunea înșușirilor. Domnul Hristos e văzut și nevăzut, de înțeles și de neînțeles, răstignit și înviat.

Domnul S-a întrupat pentru a ne mântui prin patima și moartea Sa. Are 96 de cuvântări la sărbătorile împărătești și la sărbătorile de peste an. Primele cinci tratează despre primatul papal. Au fost ținute la aniversarea suirii sale pe scaunul episcopal. A scris 123 de scrisori autentice. Ar mai avea și alte 50 de scrisori doar că acestea nu sunt autentice. Tema acestora e administrația și disciplina. El a astupat „gurile leilor celor cuvântători”. Aceasta este viața pe scurt a acestui sfânt. Chiar dacă nu e prăznuit cu cruce roșie în calendar, totuși, viața sa a fost una de sfințenie. A apărat credința ortodoxă. I-a apărat pe creștini. Chiar dacă nu mai erau persecuții ale împăraților romani asupra creștinilor, totuși, și atunci au existat probleme.

Poate că ideile afirmate de Leon ni se par greu de înțeles. Am considerat că nu e necesar să spunem ce învățau ereziile menționate. Erezia e o învățătură greșită. Pentru minte noastră limitată, nu ne e ușor să înțelegem cum e posibil ca Mântuitorul să poată să fie văzut dar și nevăzut. Dar dacă ne gândim că nu vorbim despre un simplu om, atunci acest lucru poate să fie înțeles mai ușor. Sinoadele Ecumenice au definitivat învățătura bisericii. Acestea sunt în număr de 7. Primele două au avut loc în veacul al IV-lea. Ultimul a fost în secolul al VIII-lea. De atunci, situația nu a mai impus un nou sinod ecumenic. Și având în vedere Schisma din veacul al XI-lea, ar fi destul de greu să mai vorbim despre un sinod ecumenic.

Nu trebuie să scriem scrisori precum Leon. Calitatea sa de episcop era cea care l-a făcut să aibă o autoritate față de ceilalți. Însă, fiecare dintre noi trebuie să-și apere propria sa credință. Mai e un pic și începe Postul Mare. Să încercăm să fim mai buni cu ceilalți. Am văzut cum a fost Leon. Pentru el, ar fi fost simplu să se salveze. Dar el s-a gândit și la ceilalți.

Fiecare dintre noi poate să fie util în felul său. Vedem ce se întâmplă în lume. Să-l mulțumim lui

Dumnezeu că țara noastră nu se află în război cu alte popoare. Dar, în același timp, nu înseamnă că nu trebuie să ne gândim la aproapele nostru care se află în suferință.

Chiar dacă nu putem să ne ajutăm aproapele în

mod material sau fizic, cu siguranță că putem să îi ajutăm pe ceilalți prin intermediul rugăciunii noastre pentru ei. Sf. Leon trebuie să ne fie un exemplu demn de urmat de către fiecare dintre noi. E adevărat că e greu să imităm viața unui sfânt. Însă, fiecare după putință, poate să fie un om bun. Până la urmă, sfințenia înseamnă și bunătațe. Să fii bun cu ceilalți nu înseamnă că o faci doar pentru că ai un anumit interes. Dumnezeu are grijă să răsplătească fiecăruia după faptele sale. Însă, Dumnezeu știe mult mai bine când trebuie să primim răsplata pentru faptele noastre. În ziua de azi, ereziile au fost înlocuite cu alte învățături greșite care

sunt promovate mai ales de sectele neoprotestante. Să nu le băgăm în seamă. Nu tot ce zboară, se mănâncă. Să nu fim creduli și să ne rugăm să nu cădem în vreo învățătură greșită. Să ne păstrăm credința noastră ortodoxă.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu

Sursă foto: pravila.ro

Despre Înfricoșătoarea Judecată

Astăzi este Duminica Înfricoșătoarei Judecăți și este firesc să vorbim despre Înfricoșătoarea Judecată și despre semnele sfârșitului lumii. Nimeni nu știe ziua aceea; numai Dumnezeu Tatăl știe; reperele abordării ei sunt date în Evanghelie și în Apocalipsa sfântului Apostol Ioan Teologul. Apocalipsa vorbește despre evenimentele de la sfârșitul lumii și despre Înfricoșătoarea Judecată în principal în imagini și într-o manieră ascunsă; dar Sfinții Părinți au explicat-o și există o tradiție bisericească autentică care ne vorbește atât despre semnele apropierei sfârșitului lumii, cât și despre Înfricoșătoarea Judecată.

Înainte de sfârșitul vieții pe pământ vor fi confuzii, războaie, lupte civile, foamete și cutremure. Oamenii vor suferi de frică; vor muri de așteptarea calamităților. Nu va exista nici viață, nici o bucurie de viață, ci o stare chinuitoare de a-și pierde viața. Va fi o cădere nu nu-

mai de la viață, ci și de la credință: „Când va veni Fiul Omului, va găsi El credință pe pământ?” (Luca 18, 8).

Oamenii vor deveni mândri și nerecunoscători, negând Legea Divină. Împreună cu căderea de la viață, va fi și o lipsă de viață morală. Va fi o epuizare a binelui și o creștere a răului. Despre acest timp vorbește și Sfântul Apostol Ioan Teologul, în lucrarea sa de inspirație divină, Apocalipsa. El însuși spune că „era în Duh”, ceea ce înseamnă că Însuși Duhul Sfânt era în el când i s-a descoperit soarta Bisericii și a lumii în diferite imagini și de aceea este Revelația sau Descoperirea lui Dumnezeu.

El prezintă soarta Bisericii sub chipul unei femei care, în acele vremuri, se va ascunde în pustie: ea nu se va arăta în viața publică, cum a fost și în comunism. Acele forțe care pregătesc apariția lui Antihrist vor avea o importanță principală în viața publică. An-

tihrist va fi un om și nu diavolul întrupat. „Anti” este o prepoziție care înseamnă „vechi”, sau înseamnă „în loc de” sau „împotriva”. Acel om vrea să fie în locul lui Hristos, să-l ocupe locul și să posede ceea ce ar trebui să aibă Hristos. El vrea să posede aceeași atracție și autoritate asupra lumii întregi. Și el va primi acea autoritate înainte de propria sa distrugere și de cea a întregii lumi.

El va avea un ajutor, un profet mincinos, care, prin puterea minunilor false, își va împlini voia și îi va ucide pe cei care nu recunosc autoritatea lui Antihrist. Înainte de distrugerea lui Antihrist, vor apărea doi oameni drepti care îl vor denunța. Profetul mincinos îi va ucide și trupurile lor vor rămâne neîngropate timp de trei zile, iar Antihrist și toți slujitorii săi se vor bucura nespuse. Apoi, dintr-o dată, acei oameni drepti vor învia și toată armata lui Antihrist va fi în confuzie și groază, iar Antihrist însuși va cădea dintr-o dată mort, ucis de puterea Duhului.

Dar ce se știe despre acest om, Antihrist? Genealogia lui precisă este necunoscută. Tatăl său este complet necunoscut, în timp ce mama lui este o pretinsă fecioară, dar spurcată. Părinții lui vor fi evrei din seminția lui Dan. Există un indiciu scripturistic în acest sens, că Iacov, înainte să moară, a spus că Dan, în urmașii lui, „va fi șarpe la drum, viperă la potecă, înveninând piciorul calului, ca să cadă călărețul” (Facere 49, 17). Acesta este un indiciu figurativ că Antihrist va acționa cu viclenie și răutate. În Apocalipsă, Sf. Ioan Teologul vorbește despre mântuirea fiilor lui Israel, că înainte de sfârșitul lumii o mulțime de evrei se vor converti la Hristos; dar tribul lui Dan nu este inclus în enumerarea triburilor care sunt mântuite.

Antihrist va fi foarte inteligent și înzestrat cu capacitatea de a vindeca oamenii. Va fi fermecător și afectuos. Filosoful Vladimir Soloviev a studiat intens pe acest subiect pentru a prezenta venirea și personalitatea lui Antihrist. El a folosit cu atenție toate materialele relevante, nu numai patristice, ci și musulmane, și a produs o imagine foarte izbitoare. Înainte de venirea lui Antihrist, apariția lui este deja pregătită în lume. „taina fărădelegii se și lucrează” (II Tes. 2, 7), iar forțele care îi pregătesc apariția se luptă mai ales împotriva autorității statale legitime. Sfântul Apostol Pavel spune că Antihrist nu poate apărea până când „cel care îl împiedică” nu este îndepărtat. Sf. Ioan Gură de Aur explică că „cel care împiedică” este autoritatea legiuită, evlavioasă. O astfel de autoritate se luptă cu răul.

„Taina fărădelegii” care lucrează în lume nu vrea asta; nu vrea o autoritate care să lupte împotriva răului; dimpotrivă, ea vrea o autoritate a nelegiuirii, iar când va reuși să aducă acest lucru, atunci nimic nu va sta în calea venirii lui Antihrist. Nu va fi doar inteligent și fermecător: va fi plin de compasiune, va fi milostiv și va face bine, de dragul consolidării puterii sale. Iar când o va fi întărit suficient, astfel încât lumea întreagă

să-l recunoască, drept lider, atunci își va arăta adevărata față. El va alege Ierusalimul drept capitală, pentru că aici Mântuitorul Și-a dezvăluit învățătura Sa divină și Persoana Sa și întreaga lume a fost chemată la binecuvântarea bunătații și a mântuirii. Dar lumea nu L-a primit pe Hristos și L-a răstignit în Ierusalim; în timp ce sub Antihrist, Ierusalimul va deveni capitala lumii care a recunoscut autoritatea lui Antihrist.

Odată ce a atins vârful puterii, Antihrist va cere oamenilor să recunoască în el ceva mai presus decât orice altă putere pământească și orice alt om și va cere ca oamenii să se închine în fața lui ca la o ființă superioară, un zeu. Soloviev descrie bine caracterul activității sale de conducător suprem. El va face ceea ce le place oamenilor, cu condiția ca ei să-i recunoască Autoritatea Supremă. El va lăsa Biserica să funcționeze și îi va permite să țină slujbe divine, el va promite că va construi temple magnifice – cu condiția să fie recunoscut drept „Ființa Supremă” și să fie venerat. Va avea o ură personală pentru Hristos. Va trăi prin această ură și se va bucura văzând oameni lepădându-se de Hristos și Biserică. Va fi o masă de oameni care se vor îndepărta de credință; chiar și mulți episcopi vor trăda credința, justificându-se și arătând poziția splendidă a Bisericii.

Căutarea unui compromis va fi dispoziția caracteristică oamenilor. Simplitatea mărturisirii va dispărea. Oamenii își vor justifica în mod inteligent căderea, iar un amăgitor va susține o atitudine atât de generală. Oamenii se vor obișnui cu apostazia față de adevăr și cu dulceața compromisului și a păcatului.

Antihrist va îngădui oamenilor totul, numai dacă „vor cădea și se vor închina Lui”. Acesta nu este ceva nou. Împărații romani erau gata în mod similar să acorde creștinilor libertate, dacă aceștia recunoșteau divinitatea [împăratului] și autoritatea supremă divină; i-au martirizat pe creștini doar pentru că ei au mărturisit: „Închinați-vă numai lui Dumnezeu și slujiți-i numai Lui”. Întreaga lume i se va supune și atunci își va dezvălui ura față de Hristos și creștinism. Sfântul Ioan Teologul spune că toți cei care i se închină vor avea un semn pe frunte și pe mâna dreaptă. Nu este clar dacă acesta va fi un semn real pe corp sau este o expresie figurativă a faptului că oamenii vor accepta în mintea lor necesitatea de a se închina lui Antihrist, precum și supunerea voinței lor în fața lui. Iar când lumea întreagă va manifesta o supunere atât de completă – atât a voinței, cât și a conștiinței – atunci cei doi oameni drepti [deja] menționați vor apărea și vor predica fără teamă credința și îl vor demasca pe Antihrist.

Sfânta Scriptură spune că înainte de venirea Mântuitorului se vor arăta două „făclii”, doi „măslini aprinși”, doi „oameni drepti”. Antihrist îi va ucide prin puterea profetului mincinos. Cine sunt acești bărbați? Conform tradiției Bisericii, aceștia sunt cei doi drepti care nu au gustat niciodată moartea: Profetul Ilie și Profetul Enoh.

Există o profetie că acești sfinți, care nu gustaseră moartea, o vor gusta timp de trei zile; dar după trei zile vor învia. Moartea lor va fi o mare bucurie pentru Antihrist și slujitorii lui. Învierea lor trei zile mai târziu le va aduce groază, groază și confuzie de nespus. Și atunci va veni sfârșitul lumii.

Apostolul Petru spune că prima lume a fost creată din apă și a pierit prin apă. „Din apă” este, de asemenea, o imagine a haosului materiei prime, în timp ce „pierit prin apă” este [o imagine] a Potopului. Și acum lumea este rezervată focului... „Și pământul și lucrurile de pe el se vor mistui” (II Petru 3, 7-10). Toate elementele se vor topi. Această lume prezentă va pieri într-o singură clipă. Într-o clipă totul se va schimba. Și va apărea semnul Fiului lui Dumnezeu, adică semnul Crucii. Întreaga lume, supusă de bunăvoie lui Antihrist, „va izbucni în plângere”.

Totul este terminat. Antihrist este ucis. Sfârșitul împărăției sale, sfârșitul războiului cu Hristos. Sfârșitul și responsabilitatea pentru întreaga viață a oamenilor, o socoteală către Adevăratul Dumnezeu. Apoi, din munții Palestinei, va apărea Chivotul Legământului. Profetul Ieremia a ascuns Chivotul și Focul Sfânt într-o fântână adâncă. Când au luat apă din acea fântână, aceasta a luat foc. Dar Chivotul în sine nu l-au găsit. Când ne uităm la viața de astăzi, cei capabili să vadă, văd că tot ceea ce s-a prezis despre sfârșitul lumii se împlinește.

Cine este, deci, acest om – Antihrist? Sfântul Ioan Teologul îi dă la figurat numele 666; dar toate încercările de a înțelege această denumire au fost zadarnice. Viața lumii contemporane ne oferă o înțelegere destul de clară a posibilității ca lumea să ardă, când toate elementele se vor topi cu căldură fierbinte. Fisiunea atomică ne oferă această înțelegere.

Sfârșitul lumii nu înseamnă anihilarea ei, ci transformarea ei. Totul se va schimba, brusc, într-o clipă de ochi. Morții vor învia în trupuri noi – propriile lor trupuri, dar reînnoite – așa cum Mântuitorul a înviat în Trupul Său, și pe el erau urmele rănilor de la cuie și de la suliță; dar poseda proprietăți noi și, în această privință,

era un corp nou. Nu este clar dacă acesta va fi un corp cu totul nou sau cel cu care a fost creat omul.

Și Domnul se va arăta pe nori cu slavă. Cum Îl vom vedea? Cu ochii noștri spirituali. Chiar și acum, la moarte, oamenii drepti văd ceea ce alți oameni din jurul lor nu văd. Trâmbițele vor suna, tare și puternic. Ele vor trâmbița în sufletele oamenilor, în conștiința lor. Totul în conștiința umană va deveni clar.

Profetul Daniel, vorbind despre înfricoșătoarea Judecată, relatează cum Cel vechi de zile, Judecătorul, se află pe tronul Său și înaintea Lui este un râu de foc. Focul este un element purificator. Focul dogorește păcatul, îl arde și jalea îl arde; dacă păcatul a devenit firesc unui om, atunci îl arde și pe omul însuși. Acel foc va izbucni în interiorul unui om: văzând Crucea, unii se vor bucura, în timp ce alții vor cădea în deznădejde, confuzie, groază. În acest fel, oamenii vor fi imediat separați. În

narațiunea Evangheliei, unii stau la dreapta Judecătorului, alții la stânga – conștiința lor interioară i-a despărțit. Însăși starea sufletului unui om îl aruncă într-o parte sau alta, la dreapta sau la stânga.

Cu cât un om se îndreaptă spre Dumnezeu în viața sa în mod mai conștient și mai stăruitor, cu atât mai mare va fi bucuria lui când va auzi cuvintele: „Veniți la Mine, binecuvântații...”; și invers, aceleași cuvinte vor trage focul groază și al chinului asupra celor care nu L-au dorit, care au fugit sau au luptat sau L-au hulit în timpul vieții lor.

Înfricoșătoarea Judecată nu cunoaște martori sau liste de acuzare. Totul este înregistrat în sufletele oamenilor, iar aceste înregistrări, aceste „cărți” sunt deschise. Totul devine clar pentru toți și pentru sine, iar starea sufletului unui om îl atribuie fie la dreapta sau la stânga. Unii merg spre bucurie, alții spre groază. Când „cărțile” vor fi deschise, va deveni clar pentru toți că rădăcinile tuturor viciilor se află în sufletul omului. Iată un bețiv, un desfrânat; unii pot crede că atunci când trupul moare și păcatul moare. Nu; înclinația era în suflet, iar pentru suflet păcatul era dulce. Și dacă sufletul nu s-a pocăit de acel păcat și nu s-a eliberat de el, va ajunge la Înfricoșătoarea Judecată cu aceeași dorință pentru dulceața păcatului și nu-și va satisface niciodată dorința. În ea va fi suferința urii și a răutății. Aceasta este starea iadului.

„Gheena de foc” este focul interior; aceasta este flacăra viciului, flacăra slăbiciunii și a răutății; și acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților de răutate neputincioasă.

Pr. Alin Constantin Nicola

(predică la Duminica Lăsăturii sec de carne,
Sf. Ev. Matei 25, 31-46, 23 februarie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Apocalipsa: Îndepărtarea vălului (6). El ne-a făcut împărați și preoți...

(Continuare din nr. anterior)

Ce a făcut Hristos pentru noi? Citim în versetul șase: „Și [El] ne-a făcut împărați și preoți ai lui Dumnezeu și Tatălui Său; Lui să fie slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin” (Apoc. 1, 6). El ne-a făcut pe toți părtași la autoritatea Lui – El ne-a făcut împărați. După cum El este Împăratul, tot așa El ne-a făcut împărați prin har, în măsura în care suntem fii ai Împăratului împăraților. Vreau să spun cât de adânci sunt aceste lucruri atunci când un om le trăiește în Dumnezeu. Un om care este aproape de Dumnezeu, dragii mei, se simte cu adevărat ca un rege – nu are nevoie de nimic. În același timp, poate că nu are absolut nimic.

Îmi amintesc de o întâlnire în timpul celei de-a doua călătorii la Sfântul Munte care mi-a făcut o mare impresie. Am mers în deșertul Katunakia unde era un pustnic din Cipru. E încă în viață, destul de bătrân deja. Era o verandă în mijlocul stâncilor, cu vedere la mare. Mi-a spus: „Mă simt ca un rege aici”. Și ce fel de rege era? Nu avea nimic. Coliba lui era atât de săracă! Nu era nimic în ea. Hainele îi erau toate rupte. Mi-a oferit niște fructe și am încercat să nu mă uit la ce mănânc – erau cinci sau șase viermi în fiecare bucată. Sărăcie extremă. Și îmi spune că e rege!

Și sunt oameni care au de toate, dar în același timp spun că nu au nimic. Au o casă, dar vor două, trei, patru, cinci, șase. Ei cumpără din ce în ce mai mult și mai mult. Și ei spun: „Nu ne putem opri. Nu suntem săturați. Lipsește ceva în interiorul nostru, care ne împiedică să ne simțim împliniți.” Când ai un gol în sufletul tău, indiferent ce ai oferi sufletului tău, nimic nu te va ajuta dacă Dumnezeu nu locuiește în el. Dă-i bani, cât vrea; dă-i case, câte vrea; oferă-i palate – se va simți tot gol. Dar când Dumnezeu este înăuntrul tău, poți să mergi în cea mai mizerabilă colibă și te vei simți ca un adevărat rege.

Și de ce suntem regi? Ca un rege care domnește și pe care toți îl ascultă, un om care și-a învins patimile nu este rob patimilor sale; este propriul său rege, un autocrat – se păstrează, domnește asupra lui însuși. Patimile nu-l duc unde vor; nu-l trag în dreapta sau în stânga – mânie, desfrânare, iubire de slavă, iubire de arginți. Nu. El este propriul său domn, rege și autocrat care se ține în frâu. El este, de asemenea, liber. Cine este un om liber? Cel care face tot ce vrea? Cel care trăiește într-un pământ liber? Dacă ești rob patimilor, atunci chiar dacă trăiești într-un pământ liber, rămâi sclav. Și dacă ești liber, atunci vei putea elibera o patrie asuprită.

Dacă ești liber spiritual, atunci chiar și în mijlocul sclaviei, în mijlocul unui regim tiranic, chiar dacă ești trimis la muncă silnică, vei fi liber. Când sufletul tău este liber, atunci ești liber. Și când sufletul tău este subordonat patimilor, nimic nu va funcționa. Dumnezeu ne face cu adevărat împărați. Am văzut tot felul de întâmplări. În ce ne transformă păcatul? Ne face ca fiul risipitor care a păzit porcii. Devenim păstori de porci și ne hrănim cu hrană pentru porci. Uneori vezi oameni care L-au părăsit pe Dumnezeu, care s-au îndrăgostit de deșertăciunea acestei lumi. Ce se întâmplă cu ei? Ei, de fapt, se pierd, devin robi patimilor lor, păcatelor lor; sclavii grijilor zilnice. Și în cele din urmă, ei renunță la această frumoasă măreție regală și devin crescători de porci.

Hristos ne face regi. Oriunde te-ai afla, simți mereu această demnitate regală - libertate și imediat, fără toată meschinăria și josnicia atât de caracteristică sclavilor. Dumnezeu ne face împărați și preoți. Unele femei se plâng că nu pot fi preoți, dar suntem puțini dintre noi preoți. Dar dincolo vom deveni cu toții preoți, inclusiv femeile.

Ce înseamnă? Nu este vorba despre treptele ierarhice sfinte. Vom deveni „preoție împărătească”, prăznuind marea taină a mântuirii noastre. Jertfa pe care Hristos a împlinit-o ca Mare Preot pe Cruce pentru a mântui omul este înfăptuită de fiecare dintre noi care crede în Hristos, care lucrează în Hristos. Fiecare sărbătorește Taina mântuirii sale, se luptă cu patimile și păcatele și se oferă pe sine și întreaga lume, întreaga creație ca mulțumire lui Dumnezeu – și prin aceasta devine preot al lui Dumnezeu. În acest sens, Apostolul și Evanghelistul Ioan vorbește aici despre preoție. „Și ne-a făcut împărați și preoți ai lui Dumnezeu și Tatălui Său; Lui să fie slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin” (Apoc. 1, 6). Lui îi aparțin slava și stăpânirea în vecii vecilor. Cui? Lui Dumnezeu Tatăl sau Celui care ne-a iubit, după cum s-a spus mai sus? Oricum, nu schimbă sensul – s-ar putea spune despre Tatăl sau despre Hristos. Lui, lui Dumnezeu îi aparține slava și stăpânirea în vecii vecilor, Amin. Într-adevăr, așa este. Acesta este sensul cuvântului „amin” în greacă – cu adevărat, așa să fie. Slava îi aparține lui Dumnezeu, pentru că numai El este veșnic. Și numai cei care sunt uniți cu Dumnezeu sunt cu adevărat preaslăviți. Alte slave, frații mei, sunt zadarnice și trecătoare; toate ajung la sfârșit. Indiferent de ce ai deveni în această lume, chiar și cel mai mare rege, va veni ceasul când totul se va opri. Numai slava lui Dumnezeu nu încetează niciodată. Dovada sunt sfinții pe care Dumnezeu i-a proslăvit. Slava sfinților nu se stinge, ci continuă de-a lungul veacurilor.

Cine vrea să fie slăvit trebuie să iubească slava lui Dumnezeu. Și oricine dorește slava omenească, să știe că se va sfârși repede și adesea fără slavă. Câți conducători am văzut, câți autocrați? Unde sunt toți? Au plecat cu toții. Totul este pierdut. Tot ceea ce este uman este zadarnic. Nu rămâne nimic. Pământ și cenușă, pământ și praf. În Molitfelnic, la slujba de înmormântare, există o povătuire pentru preot: „Ai grijă, preotule, ca această slujbă să fie făcută la fel pentru toți – regi, conducători, soldați, amărâți, mici, mari, bogați, săraci – pentru toți. Faceți aceeași slujbă pentru toată lumea, fără excepție. Nu este nevoie să facem o slujbă specială pentru oameni importanți sau slujbe diferite pentru cei bogați și săraci. Cuvintele sunt aceleași pentru toată lumea.

Faceți aceeași slujbă, care este atât de frumoasă, atât de optimistă. De ce este optimistă? Pentru că vorbește despre nestatornicia lucrurilor, dar și despre slava veșnică a lui Dumnezeu. Totul se termină, dar totul și începe în prezența lui Dumnezeu. Când Dumnezeu pune un om să se odihnească, atunci el se odihnește. Când Dumnezeu își aduce aminte de un om, atunci el există. Prin urmare, spunem: „Fie ca pomenirea lui să fie veșnică”. Dumnezeu își va aminti veșnic de noi. Numai Dumnezeu îl preamărește pe om. Și dacă Dumnezeu proslăvește un om, atunci el va fi slăvit pentru totdeauna. Oricum spune Dumnezeu are valoare, dragii mei, nu ceea ce spun oamenii, ziarele, televizorul sau oricine altcineva. Totul este o cortină de fum. Dumnezeu va avea ultimul cuvânt despre fiecare om, și va fi un cuvânt veșnic.

Dacă Dumnezeu ne proslăvește, suntem proslăviți. Dacă Dumnezeu ne respinge, atunci niciun cuvânt omenesc nu va putea ajuta – indiferent ce spun oamenii, indiferent ce comemorări ne aranjează, indiferent de monumentele pe care ni le ridică. Totul e deșertăciune. Lui Dumnezeu să fie slava, stăpânirea și puterea. Unde este puterea omului? Nimeni nu poate face nimic. Totul este posibil numai prin Dumnezeu, iar lucrările Sale se extind în veacuri.

(urmăre în pagina 12)

Apocalipsa: Îndepărtarea vălului (6). El ne-a făcut împărați și preoți...

(urmăre din pagina 11)

Acest verset se termină cu cuvintele: „A Lui să fie slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.” Îi auzim adesea în biserică, spunem adesea „până în vecii vecilor”. Știți cât de importantă este această expresie? Sincer să fiu, nu am dat atenție acestor cuvinte, nu le-am simțit. Un frate duhovnicesc mi-a spus o poveste despre el însuși. Când a fost hirotonit preot pe Sfântul Munte și slujea prima sa Liturghie, pronunțând cuvintele: „Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor”, după cuvintele „acum și pururea și în vecii vecilor”, Dumnezeu i-a descoperit nimicnicia sa duhovnicească. Dacă am avea un telescop cu rezoluție enormă și am putea observa adâncimea a tot ce se află în public, dacă am putea vedea adâncimile a milioane de ani lumină, măsurători evazive!

Și gândește-te doar – Dumnezeu este în afara tuturor acestor lucruri; pentru El, aceste milioane de ani-lumină nu sunt nimic, cel mai mic lucru. Pentru noi este de neimaginat, dar pentru Dumnezeu este minut. Și cât de important este pentru om – om creat, trecător, sărac. Cine suntem noi? Uneori ești într-un avion și ei anunță că ești la o altitudine de 3.000 de metri. Sau te uiți la un avion sus pe cer și te gândești cum sunt oameni în interiorul lui. Pe fundalul universului, suntem țăntări, sau chiar mai mici. Cine este omul? Cu toate acestea, omului i s-a dat harul lui Dumnezeu, energia necreată a harului lui Dumnezeu, iar cuvântul omului care îl binecuvântează pe Dumnezeu ajunge în veacuri; este veșnic. Dacă ai vreodată șansa de a fi în pace și liniște, gândește-te puțin la ce înseamnă.

Cum poate un cuvânt să ducă toată veșnicia? Dar, în același timp, cuvintele rele, cuvintele goale, cuvintele urâte pe care le spunem și le auzim poartă o povară uriașă. Prin urmare, Hristos ne-a spus să nu rostim cuvinte deșarte – nimic nu trece neobservat. Astăzi, oamenii de știință spun că este posibil să se creeze un dispozitiv care să audă vocile oamenilor care au trăit cu mii de ani în urmă. Nimic nu se pierde. Fiecare sunet ar putea fi captat de un astfel de dispozitiv.

Dumnezeu face cu adevărat pe om un împărat, un preot și un fiu al lui Dumnezeu. Dar diavolul ne duce la turma de porci și ne face mai răi decât porcii. Cel puțin bieții porci sunt animale – nu sunt responsabili pentru acțiunile lor. Sunt doar animale, create și născute pentru a trăi ca porcii. Dar tu și cu mine suntem oameni și devenim mai răi decât porcii, înecându-ne în mocirla păcatelor și a patimilor noastre. Totul este destul de trist și regretabil.

Să trecem la versetul șapte: „Iată, El vine cu norii și orice ochi îl va vedea și-L vor vedea și cei ce L-au împuns și se vor jeli, din pricina Lui, toate semințiile pământului. Așa. Amin.” (Apoc. 1, 7). Apostolul spune: „Iată”. Îl vede în fața lui și scrie în același timp. Se spune că nici măcar nu a scris-o el însuși, ci ucenicul său Prohor a scris din dictarea lui. Apostolul Ioan a văzut-o, a dictat-o și Prohor a notat-o. El îl vede pe Hristos venind printre nori. Nu este vorba despre nori naturali; Apostolul indică aici toate puterile cerești – Domnul care vine printre îngeri, printre sfinți, printre toți cei care îl însoțesc. Și fiecare ochi îl va vedea, oricine îl va vedea; toți vom vedea această venire a lui Hristos. Noi toți, păcătoși și drepti deopotrivă, îl vom vedea pe Hristos.

Dar ce se va întâmpla? Pentru cei care L-au iubit pe Hristos, care L-au căutat și s-au curățit, această venire va fi o pricină de bucurie de nespusă, o mare binecuvântare, contemplarea lui Dumnezeu în iubire. Și invers, cei care nu L-au iubit pe Hristos, care nu L-au dorit sau nu L-au căutat, îl vor vedea. Dar vederea Lui îi va pârjoli, se va transforma în durere, în tristețe, în

împotrivire, în iad și în chin veșnic. Toată lumea îl va vedea pe Hristos; toți oamenii, inclusiv cei care L-au răstignit, care L-au pironit pe Cruce și l-au străpuns coasta cu o sulită. Și toate neamurile pământului vor plânge din pricina Lui. Când îl vom vedea pe Hristos venind cu norii, atunci vom plânge cu toții: unii din dragoste și bucurie la vederea Domnului nostru iubit Iisus Hristos, Care vine ca să trăim cu El pentru totdeauna, iar alții din durere și întristare, pentru că în acel moment vom înțelege ce am făcut, dar că nu se mai poate face nimic să se schimbe situația. „Așa, Amin.” Cu adevărat așa va fi, spune Apostolul.

Versetul opt: Eu sunt Alfa și Omega, zice Domnul Dumnezeu, Cel ce este, Cel ce era și Cel ce vine, Atotțiitorul (Apoc. 1, 8). Care este, și Care era și Care vine, Preasfânta Treime – Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Dumnezeul Atotțiitor. Dumnezeu este începutul și sfârșitul tuturor. Totul începe și se termină în Dumnezeu – fapte sfinte, fapte bune care vor rămâne. Și ceea ce nu începe în Dumnezeu și nu se termină în Dumnezeu se pierde, trece. Când un om zidește pe o temelie deșartă și pieritoare, atunci totul va fi pierdut, nimic nu va rămâne. Ceea ce construiești în Dumnezeu va rămâne. Pomana pe care ai dat-o, faptele bune pe care le-ai făcut, cuvintele bune pe care le-ai rostit, rugăciunea cu căință, toate ostenele pentru Dumnezeu – acestea vor rămâne. Ceea ce începe și se termină în Hristos rămâne. Hristos este începutul și sfârșitul. Și viața noastră, frații și surorile mele, ar trebui să fie așa. Ziua noastră, din momentul în care deschidem ochii până în momentul în care îi închidem, ar trebui să înceapă și să se încheie cu chemarea numelui Domnului nostru Iisus Hristos.

Astfel viața noastră capătă sens, capătă conținut, capătă o altă stare. Când un om îl lasă pe Hristos să intre în viața lui, totul se schimbă, totul capătă gust, totul capătă culoare, totul este sfințit. Hristos aduce toate acestea în viețile noastre. Dar scoate-L pe Dumnezeu din viața ta și vei vedea că nu găsești pace sau bucurie în nimic; totul este lipsit de gust. Când un om își pierde senzațiile gustative, îi poți oferi cea mai bună mâncare, cel mai bun desert și nu gustă nimic. Și-a pierdut simțul gustului. Hristos este Alfa și Omega.

Trebuie să ne amintim acest lucru și să ne începem faptele cu acest gând. Să nu ne fie frică de faptele bune. Dumnezeu este bogat; El este un aristocrat și suveran, nu un om sărac ca tine și ca mine. Când Dumnezeu te vede făcând bine de dragul Lui, El te răsplătește de o mie de ori, atât acum, cât și în viitor. Întotdeauna vedem răsplata. Dumnezeu poate amâna, dar El nu ne lasă niciodată fără răsplată. Dumnezeu vine și răsplătește faptele bune care vor rămâne în veșnicie. Uneori vedem cum un om părăsește această lume și ne gândim: Ce a luat cu el până la urmă? Condamnare, indignare față de aproapele său? Durea pe care a provocat-o oamenilor cu nedreptatea și cruzimea lui? Lipsa de tact și insolența lui? Lăcomia și agresivitatea lui?

Ce ia un om cu el? Își va lua faptele bune și sfinte; iar dacă are din când în când fapte bune sfinte, fapte de dragoste, ele îl vor însoți împreună cu rugăciunile celor pe care i-a tratat cu bunățate. Restul va deveni un lanț greu pentru sufletul lui; nu poate merge cu el, dar, dimpotrivă, îl va trage în jos.

Să ne oprim aici la versetul opt. Voi încerca să parcurg textul mai repede; Nu mă voi opri atât de mult ca înainte, ca să putem arunca o privire panoramică asupra celei mai frumoase icoane pe care ne-o pictează Apocalipsa Apostolului și Evanghelistului Ioan. Este o carte foarte frumoasă – cea mai frumoasă! Fericiți cei care citesc și aud cuvintele acestei profeții. Și va fi minunat să vezi în fața ta ceea ce a văzut apostolul Ioan.

IPS Athanasie de Limassol
(Trad. Prof. Mihai-Ionuț Coană)
Sursa: orthochristian.com